

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія психології

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

05 «Соціальні та поведінкові науки»
053 «Психологія»
Психологія
перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук, доцент Меленчук Наталя Іванівна	097-880-21-79	Natmelenchuk0808@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Становлення будь-якої науки відбувається поступово і може тривати століттями. У цьому сенсі особливо слід відзначити розвиток психології, який розпочався задовго до набуття нею статусу незалежної та самостійної науки. Історія психології являє собою таку галузь психології, яка дозволяє простежити весь шлях становлення психологічної науки, починаючи із зародження перших уявлень про душу в межах філософії і завершуючи актуальними напрямками розвитку психологічних знань у наші дні.

Історія психології – одна із небагатьох навчальних дисциплін, яка синтезує знання окремих галузей і проблем психології. З одного боку, її зміст – це ті знання, які були отримані з інших курсів – загальної, вікової, соціальної психології, тощо. З іншого боку, історія психології дозволяє привести ці знання в систему, зрозуміти логіку становлення психології, причини зміни її предмету, основної проблематики.

Значення даної дисципліни полягає в тому, що зміст цього предмету, по суті, є основою культури, необхідної для психологів в будь-якій галузі і діяльності. Курс з «Історії психології» вчить не тільки фактам, але і мисленню, вмінню зрозуміти і адекватно оцінити окремі

психологічні явища і концепції. Аналіз різних підходів до психіки допоможе набуту неідеалізований, недогматичний погляд на різні теорії, навчить мислити об'єктивно і неупереджено, знаходити реальні переваги і недоліки як абсолютизованих теорій, так і нових, модних нині. Вивчення курсу дозволить усвідомити складний шлях, пройдений психологією в пошуках нових, більш повних і об'єктивних знань про психологію, про проблеми, які були вирішені, і котрі ще вимагають свого вирішення.

Розуміння того факту, що психологія не має єдиного, правильного і остаточного вирішення всіх проблем, допоможе сформувати установку на перенесення отриманих знань у власну наукову і практичну діяльність, допоможе більш об'єктивно розібратись у різноманітності наукових шкіл і течій, які існують у сучасній психологічній науці.

Метою дисципліни «Історія психології» є формування наукових уявлень про тенденції розвитку психологічної науки та розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни. «Історія психології» є своєрідним вступом до обов'язкових та вибіркових психологічних дисциплін. Паралельно з вивченням навчальної дисципліни «Історія психології» здобувачі мають вивчати такі навчальні дисципліни, як «Загальна психологія» та «Історія України та української культури».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія психології» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та

розвитку психічних явищ.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Навчальна дисципліна «Історія психології» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. На понятійному рівні – основні методологічні та теоретичні категорії, поняття, що визначають зміст навчального предмету «Історія психології», його структуру в розрізі загального процесу пізнання психічного.

2. Описувати: конкретні психічні явища, знати та вміти правильно застосовувати відповідні методологічні підходи в історичному аспекті.

Уміння:

3. Розуміти якісні зміни та оновлень, що відбуваються на сучасному етапі пізнання психічного.

4. Визначати останні зміни та доповнення, що спричинені впливом постпозитивістських та постмодерністських концепцій.

5. Пояснювати зміст культурної психології.

6. Застосовувати знання: на рівні відтворення – правильно оцінювати сутність та зміст процесу пізнання психічного, орієнтуватися в сучасних психологічних напрямках та школах; на творчому рівні – використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності, досліджувати комунікативно-інтерактивні явища.

Навички:

7. Упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань.

8. Аргументовано обговорити та пояснити особливості історії психології як інтегративної наукової дисципліни та її значення для побудови несуперечливого теоретичного концепту психічного.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	28 / 6	28 / 6	64 / 108	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ ЗАРОДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДУМКИ								
Тема 1. Предмет, методологія та етапи розвитку історії психології.	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 2. Психологія Стародавнього світу.	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 3. Психологія Античності	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 4. Психологічні вчення Середньовіччя та епохи Відродження.	10	2	2	6	8	2	-	6
Тема 5. Психологія епохи Нового часу.	10	2	2	6	8	-	2	6
Тема 6. Психологічні ідеї Просвітництва	10	2	2	6	8	-	2	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ НАУКИ								
Тема 7. Розвиток психології у ХІХ ст.: природничо-наукові передумови зародження психології як самостійної науки (розвиток експериментальної психології).	10	2	2	6	8	-	-	8
Тема 8. Розвиток психології у ХІХ ст.: розгалуження психологічної науки.	8	2	2	4	10	-	-	10
Тема 9. Розвиток психології до періоду відкритої кризи (60-ті роки ХІХ ст. – 10-ті роки ХХ ст.). Структуралізм. Функціоналізм.	8	2	2	4	10	-	-	10
Тема 10. Розвиток психології періоду відкритої кризи (10-ті роки ХХ ст. – сер. 30-х років ХХ ст.). Біхевіоризм. Гештальтпсихологія.	8	2	2	4	10	-	-	10
Тема 11. Розвиток психології періоду відкритої кризи (10-ті роки ХХ	8	2	2	4	10	-	-	10

ст. – сер. 30-х років XX ст.). Психоаналіз. Неофрейдизм XX ст.								
Тема 12. Розвиток психології у XX ст.: психологічні напрями д./п. XX ст.	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 13. Розвиток психології у XX ст.: психологія радянського періоду.	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 14. Розвиток психології в Україні.	8	2	2	4	8	-	-	8
Усього годин	120	28	28	64	120	6	6	108
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Історія психології» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді доповідей, есе, презентацій.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.		
	ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ ЗАРОДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДУМКИ		
1	Тема 1. Предмет, методологія та етапи розвитку історії психології. 1. З'ясуйте провідні проблеми психології, які розв'язувалися на кожному історичному етапі її розвитку (розкриваючи при цьому їх закономірну зміну).	4	6

	2. Ураховуючи загальну періодизацію становлення психології як науки, здійсніть в історичній послідовності аналіз відомих Вам першоджерел. 3. Назвіть основні принципи історіографії психологічних досліджень 4. Чому Г. Еббінгауз сказав про психологію: «У неї велика передісторія, проте дуже коротка історія»? Чи погоджуєтеся Ви з такою думкою? Відповідь аргументуйте.		
2	Тема 2. Психологія Стародавнього світу. 1. Поясніть тлумачення душі в Упанішадах, Магабхараті, Дгаммападді, Бхагавадгіті. 2. Підготуйте індивідуальні повідомлення на тему: • «Нірвана і нестримана чуттєвість як засади психології у Стародавній Індії»; • «Психологія космополітизму та антагоністична психологія Стародавнього Сходу»; • «Пізнньоведійська психологія як завершення психології вед»; • «Вчення про карму та її вплив на долю»; • «Етичні спрямування даосизму і конфуціанства. Дао як еталон поведінки».	4	6
3	Тема 3. Психологія Античності 1. Назвіть спільне і відмінне у теоріях Геракліта та Демокріта. 2. Підготуйте повідомлення на тему: • «Розвиток психології в епоху еллінізму»; • «Мікрокосмос і макрокосмос – провідна психологічна проблема античності»; • «Тотемізм і фаталізм, табу і ритуали, метемпсихоз і метаморфози та їх роль у виникненні уявлень про душу»; • «Майєвтика як метод пізнання інтелекту». 3. Проаналізуйте психологічні погляди Аристотеля, Ксенофонта, Платона на гармонійну єдність внутрішнього і зовнішнього.	4	6
4	Тема 4. Психологічні вчення Середньовіччя та епохи Відродження. 1. Визначте хронологічні межі та істотні характеристики періоду гуманістичного Відродження. 2. Підготуйте доповідь на тему: • «Душа і Вище існування як вихідна позиція середньовічної психології»; • «Символізм середньовічного світогляду і характер психологічного мислення»; • «“Я” та “інші” – психологічні принципи Відродження». 3. Що призвело до виникнення теорії двох істин, яка отримала широке розповсюдження в Європі? Розкрийте її зміст, який був сформульований арабським ученим Ібн - Сіною (XI ст.). 4. В працях мислителів епохи Відродження вперше людина усвідомлюється і розглядається такою, якою вона є	6	6

	насправді: не носієм гріховності, а як вища цінність і онтологічна реальність. Такий підхід вказує на те, що західноєвропейська культура епохи Відродження була спрямована на утвердження поваги до гідності і розуму людини, її права на земне щастя, вільний вияв природних людських почуттів і здібностей. У цьому полягав новий погляд на людину. Проілюструйте зазначене добіркою висловів афористичного змісту, які належать гуманістам епохи Відродження. Наприклад: «Сутність людини виражається в її творчій діяльності», «Мудрість є дочка досвіду» (Леонардо да Вінчі).		
5	Тема 5. Психологія епохи Нового часу. 1. Визначте зміст понять «рефлекс», «сенсорно-асоціативні процеси», «психофізіологія» через змістовний аналіз провідних психологічних учень XVII ст. 2. Підготуйте повідомлення на тему: «Страждання і самодостатність людини у психологічних ученнях XVII ст.»; «Проблеми емпіричного пізнання у працях Ф. Бекона»; «Ідеї педагогічної психології Дж. Локка». 3. Поясніть, чому Дж. Локка називають «батьком» емпіричної психології? Які рівні пізнання виділяє Локк?	6	6
6	Тема 6. Психологічні ідеї Просвітництва 1. Які ідеї Дж. Локка були розвинуті в теорії Джорджа Берклі? 2. Підготуйте повідомлення на тему: «Механіка та її вплив на формування наукових ідей»; «Антропологічна психологія І. Канта». 3. Визначте особливості психологічних поглядів французьких матеріалістів XVIII ст. (К. Гельвецій, Д. Дідро, Ж. Ламетрі, Ж. Руссо). 4. Поясніть феноменологічний принцип психології Просвітництва. 5. Вкажіть авторів наведених нижче висловлювань. Які ідеї цих філософів відображені в поданих висловлюваннях? • Свобода – це усвідомлена необхідність. • Бути – значить бути у сприйнятті. • Я мислю, а значить – існую.	6	6
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ НАУКИ		
7	Тема 7. Розвиток психології у XIX ст.: природничо-наукові передумови зародження психології як самостійної науки (розвиток експериментальної психології). 1. Розкрийте основні методологічні засади провідних психологічних напрямів XIX ст.	6	8

	2. Укладіть порівняльну таблицю: «Становлення експериментальної психології: дослідження Г. Т. Фехнера, Е. Г. Вебера, Г. Гельмгольца» . 3. Підготуйте доповідь на тему: • «Біологічне та соціальне як ключові поняття психології XIX ст.»; • «Предтечі провідних психологічних галузей XIX ст.».		
8	Тема 8. Розвиток психології у XIX ст.: розгалуження психологічної науки. 1. Ознайомтеся з біографіями Ф. Гальтона, Г. С. Холла, К. Бюлера. 2. Ознайомтеся з біографіями А. Біне, В. Вундта, М. Мід. 3. Визначте провідні теми досліджень Лейпцігської лабораторії. 4. Визначте завдання і методи психології народів за В. Вундтом «Завдання і методи психології народів».	4	10
9	Тема 9. Розвиток психології до періоду відкритої кризи (60-ті роки XIX ст. – 10-ті роки XX ст.). Структуралізм. Функціоналізм. 1. Ознайомтеся з біографіями Ф. Брентано, У. Джемса, В. Дільтея, Дж. Дьюї, Л. Леві-Брюля. 2. Визначте особливості експериментального дослідження мислення представниками Вюрцбургської школи психології.	4	10
10	Тема 10. Розвиток психології періоду відкритої кризи (10-ті роки XX ст. – сер. 30-х років XX ст.). Біхевіоризм. Гештальтпсихологія. 1. Ознайомтеся з біографіями М. Вертгеймера, В. Келера, К. Левіна, Е. Ч. Толмена, Дж. Уотсона. 2. Визначте принципи гештальтпсихології за М. Вертгеймером. 3. Назвіть основні завдання гештальтпсихології за В. Келером. 4. Поясніть, чому біхевіористи вважають поведінку об'єктивним критерієм дослідження психіки (за Е. Толменом).	4	10
11	Тема 11. Розвиток психології періоду відкритої кризи (10-ті роки XX ст. – сер. 30-х років XX ст.). Психоаналіз. Неофрейдизм XX ст. 1. Ознайомтеся з біографіями З. Фрейда, А. Адлера, К. Г. Юнга, Е. Фромма 2. Ознайомтеся з біографіями Г. Олпорта, О. Ранка, В. Райха, Г. Саллівана, К. Хорні, Е. Еріксона, А. Фрейд. 3. Ознайомтеся з працею З. Фрейда «Тотем і табу» та складіть до неї письмову анотацію (2-3 стор.). 4. Розгляньте історичний випадок, коли психологічні дослідження порушували етичні норми (наприклад, експеримент Мілграма). Проаналізуйте, як би гуманістичний підхід змінив підхід до дослідження. Підготувати доповідь: Дослідження ідей про свободу особистості в класичних психологічних концепціях.	4	10

12	Тема 12. Розвиток психології у XX ст.: психологічні напрями д./п. XX ст. 1. Ознайомтеся з біографією А. Маслоу, Г. Олпорта, Ж. Піаже, К. Роджерса, В. Франкла. 2. Ознайомтеся з працею В. Франкла «Людина в пошуках справжнього сенсу» та складіть до неї письмову анотацію (2-3 стор.).	4	8
13	Тема 13. Розвиток психології у XX ст.: психологія радянського періоду. 1. Ознайомтеся з біографіями В. М. Бехтерева, І. П. Павлова, Л. С. Виготського, О. Р. Лурія, Б. В. Зейгарник, Б. М. Теплова, Б. Г. Ананьєва, Д. Б. Ельконіна, Л. І. Божович. 2. Здійсніть аналіз впливу провідних зарубіжних психологічних шкіл XX ст. на розвиток радянської психології. 3. Визначте провідні психологічні напрями і школи радянської психології. 4. Зробіть порівняльний аналіз ідей гуманізму та демократичних цінностей у теоріях К. Роджерса та А. Маслоу. Як їхні підходи можуть впливати на професійну поведінку сучасного психолога? Підготувати доповідь: Еволюція уявлень про права та свободи людини у психологічних теоріях	4	8
14	Тема 14. Розвиток психології в Україні. 1. Підготуйте доповідь на тему: «Вплив зарубіжної психології на розвиток психологічних досліджень в Україні». «Л. С. Виготський і “Харківська школа” у психології»; «Етапи розвитку психології в Україні». - Сталий розвиток суспільства: психологічний вимір у контексті історії психології 2. Визначте тенденції розвитку сучасної психології. 3. Розробіть міні-проект на тему: <i>"Вплив психічних явищ на професійну діяльність: історичний та сучасний погляди"</i> . Зробіть порівняння сучасних підходів до вивчення психічних явищ з підходами класичних психологічних шкіл.	4	8
	Всього	64	108

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для іспиту	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%

підсумковий контроль	50%	
----------------------	-----	--

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, есе, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік, екзамен.
-------------------------------------	--

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ В МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЕКЗАМЕН

Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

<i>Загальний результат оцінювання</i>	100
---------------------------------------	------------

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ЕКЗАМЕН (максимум 50 балів)

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- від 30 до 40 балів - студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за

допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;

- 20 - 30 балів - студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 -10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

ЗАЛІК

Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	20
Разом балів за поточний контроль			100
Загальний результат оцінювання			100

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **залік** (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою,

проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. ; Вид. друге, допов. Харків : Константа, 2020. 320 с.
2. Ковальчук З. Я. Історія психології: курс лекцій. Частина 2: для студентів спеціальностей «Психологія», «Практична психологія». Львів: ЛьвДУВС, 2013. 344 с.
3. Коханова О.П. Історія психології : від античності до початку ХХ ст. Київ : НВП Інтерфейс. 2016. 235 с.
4. Махній М. М. Історія психології: навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім “Слово”, 2016. 472 с.
5. Тертична Н.А. Історія психології. Київ: Книга плюс. 2018. 352 с.
6. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва : підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022. Частина І. 384 с.
7. Хомуленко Т.Б., Крамченкова В.О., Нестеренко М.О., Шукалова О.С., Фельдман Ю. І. Історія психології: психосоматичний підхід: навч.-метод. посіб. Харків : Діса-плюс, 2016. 184 с.

Допоміжна

8. Берн Е. Ігри, у які грають люди. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 256 с.
9. Корольчук М.С., Криворучко П.П. Історія психології: Навч. посібник: К.:Ельга, Ніка-Центр, 2010. 248 с.
10. Роменець В. А. Історія психології : Стародавній світ, Середні віки, Відродження : навч. посіб. К. : Либідь, 2005. 916 с. : іл.
11. Роменець В. А. Історія психології: XVIII століття : епоха Просвітництва : навч. посіб. К. : Либідь, 2006. 1000 с. : іл.
12. Роменець В. А., Маноха І. Історія психології ХХ століття. Київ : Либідь. 2011. 990 с.
13. Становлення психологічної думки в Україні: провідні ідеї та історія розвитку : колективна монографія / В. В. Турбан, Л. З. Сердюк, Ю. Т. Рождественський [та ін.] ; за ред. В. В. Турбан. К.-Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 306 с.
14. Хорні К. Невротична особистість нашого часу (The Neurotic Personality of our Time), 1937. / пер. з англ. і примітки А. І. Фета. Philosophical arkiv, Nyköping (Sweden), 2016. 186 с.
15. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. К.: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. 160 с.
16. Фройд З. Вступ до психоаналізу. Лекції. К.: Основи, 2015. 422 с.
17. Фройд З. По той бік принципу задоволення. Львів : Фоліо, 2019. 160 с.
18. Фройд З. Тотем і табу. Харків: Фоліо, 2019. 267 с.
19. Фром Е. Мати або бути. К.: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2020. 304 с.
20. Чебикін О. Я. Історія становлення психологічних наукових шкіл на півдні України (XIX-XX ст.) : Монографія / О. Я. Чебикін, І. М. Пивоварчик. Одеса : Видавець Черкасов, 2007. 320 с.
21. Щербакова І. М. Практикум з історії психології : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 160 с.

22. Юнг К. Г. Аналітична психологія. Львів : Астролябія, 2018. 608 с.
23. Юнг К. Г. Архетип і колективне несвідоме. Львів : Астролябія, 2018. 608 с.

Інформаційні ресурси

24. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
25. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
26. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
27. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
28. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>